SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN HET COLLEGE |art. 40 vragen

Op grond van artikel 40 van het Reglement van Orde voor vergaderingen van de raad hebben raadsleden de mogelijkheid schriftelijk aan het College van burgemeester en wethouders vragen te stellen.

Datum: 22-02-19
Aan de voorzitter van de raad.
Steller vragen: Bea Mieris
Onderwerp: Leven van alleen AOW of alleen AOW en een klein pensioen
Het college wordt verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden: 1. Is voor de gemeente Tilburg bekend hoeveel ouderen alleen moeten rondkomen van de AOW en hoeveel ouderen alleen moeten rondkomen van de AOW en een klein pensioen tot 130% van het minimum? Zo ja, om hoeveel ouderen gaat het? Zo nee, is het college bereid dat uit te zoeken? 2. Is bekend welk deel van deze ouderen structureel geld tekort komt? Zo nee, is het college bereid dat uit te zoeken? 3. Is het college bereid om ouderen die alleen moeten rondkomen van de AOW of alleen moeten rondkomen van de AOW en een klein pensioen tot 130% van het minimum te laten bezoeken, zodat gekeken kan worden welke landelijke en gemeentelijke regelingen en toeslagen van toepassing zijn en de financiële tekorten weggenomen kunnen worden?
Toelichting: Leven van alleen AOW is armoede: 'Karel koopt een kant en klare maaltijd en eet daar drie dagen van' **GEMERT- Ouderen die alleen van een AOW-uitkering leven zonder aanvullend pensioen komen elke maand fors geld tekort. Voor een alleenstaande is dat ruim 240 euro, voor een echtpaar 460 euro. Dat blijkt uit berekeningen van de Gemertse**

oud-wethouder sociale zaken Hans van Dijk, die nu als cliëntondersteuner ouderen bijstaat.

Arnold Mandemaker 15-02-19 BD

Tweede Kamerlid Corrie van Brenk van 50PLUS bracht de bevindingen van Van Dijk gisteravond in tijdens een debat met staatssecretaris Tamara van Ark (VVD, Sociale Zaken) over armoede- en schuldenbeleid. Van Dijk heeft hierover contact gezocht met 50PLUS. Hij had eerder zijn eigen partij, de PvdA, benaderd maar kreeg daar geen reactie op.

Van Dijk denkt dat alleen in de Gemert-Bakel 1400 ouderen alleen van de AOW leven. Daarvan heeft een derde deel chronisch geld tekort. Het werkelijke aantal is ook voor hem onbekend omdat veel ouderen zich niet melden uit schaamte of onwetendheid. In de regio Zuidoost-Brabant leeft 19 procent van alle pensioengerechtigden alleen van de AOW, blijkt uit de Ouderenmonitor van de GGD Brabant Zuidoost. Landelijk gaat het waarschijnlijk om vele tienduizenden ouderen die elke maand geld tekort komen.

‘Karel’

Een van de ouderen waar Van Dijk zich over heeft ontfermd is ‘Karel', een alias. Hij is een alleenstaande man uit Gemert van 84 jaar die woont in een appartement van een woonzorg-centrum. Zijn echte naam houdt Van Dijk geheim vanwege diens privacy. Karel krijgt naast zijn AOW van 1146,51 euro per maand huur- en zorgtoeslag, vakantiegeld en een bijdrage van de participatieregeling. Dat brengt zijn totaal op 1675,36 euro. Daar staan 1939,00 euro aan uitgaven tegenover. Zijn tekort is 263,64 euro.

Wat doet Karel om toch rond te komen? Van Dijk: ,,Bezuinigen op eten. Hij koopt een kant en klare maaltijd in de supermarkt en eet daar drie dagen van. Of hij betaalt de huur niet. Dan moeten we daar weer een regeling voor treffen.”

Van Dijk regelde dat Karel gebruik kan maken van alle regelingen die er zijn voor mensen die moeten leven van een inkomen tot 110 procent van het minimum. Het gaat onder meer om kwijtschelding van gemeentelijke belasting en een Valyspasje voor bovenlokaal vervoer. Het indienen van deze aanvragen is voor Karel niet alleen veel te moeilijk, hij wist ook niet dat ze bestonden.

'Janssen’

De oud-wethouder berekende ook de inkomsten en uitgaven van het echtpaar ‘Janssen', eveneens een alias voor een echt huishouden. Dit echtpaar heeft, inclusief toeslagen en kwijtschelding, een inkomen van 2249,51 euro. Hun tekort is 461,49 euro. Dat bedrag valt extra hoog uit omdat zij beiden niet meer kunnen koken en dus

gebruik maken van de maaltijdvoorziening in het woonzorg-centrum waar zij een appartement huren. Zouden ze wel zelf koken, dan komt het tekort op 191,49 euro.

De AOW-uitkering gaat jaarlijks weliswaar iets omhoog. Maar dat plusje valt weg tegen lastenverzwaringen. De jaarlijkse **huurverhoging** per 1 juli is de grootste hap uit het budget. 'Karel' moet straks 25 euro meer gaan betalen. Zijn huurtoeslag gaat dan ook omhoog, maar met slechts 13 euro. Dat betekent dat zijn tekort met 12 euro per maand toeneemt. Ook de **kosten voor zorg** (verzekering en eigen bijdragen) en **energie** stijgen elk jaar. De **dagelijkse boodschappen** werden duurder omdat het lage btw-tarief dit jaar van 6 naar 9 procent ging.

Schaamte

Ouderen die in diepe armoede leven komen vrijwel nooit met hun verhaal naar buiten uit schaamte. Toch wil ouderenbond KBO Brabant proberen om het probleem goed in kaart te brengen, zegt beleidsmedewerker Marieke Pette: ,,Want we maken ons hier erge zorgen over."

Hans van Dijk heeft zijn cijfers over de huishoudboekjes van ouderen die alleen WAO hebben gedeeld met KBO Brabant. ,,Dat heeft ons wakker geschud", bekent Pette. KBO Brabant schaart zich achter zijn uitkomsten. Hoeveel ouderen in Brabant maandelijks geld tekort komen kan zij niet zeggen. ,,Van Dijk heeft het voor zijn regio goed uitgezocht. Wij zetten nu een expertteam op om ook voor de rest van Brabant de cijfers te krijgen."

Oplossing

De volgende stap is werken aan een oplossing, zoals meer gebruik maken van bestaande regelingen en toeslagen. Maar veel ouderen weten niet dat waar zij recht op hebben, stelt Pette. ,,Daar moeten we meer aandacht aan besteden", vindt zij. Zij noemt het wel 'lastig' om hulp te bieden. ,,Veel mensen in deze doelgroep komen er nauwelijks voor uit dat zij financiële problemen hebben. Zij houden zich binnenskamers in afzondering."

Corrie van Brenk, Tweede Kamerlid voor ouderenpartij 50PLUS, is bij Hans van Dijk in Gemert op bezoek gegaan om zijn cijfers door te nemen. Zij is daarvan geschrokken. Zij wil dat de ministers Hugo de Jonge (CDA, Zorg) en Wouter Koolmees (D66, Sociale Zaken) een landelijk onderzoek laten uitvoeren naar de ernst en omvang van het probleem van ouderen die alleen van de AOW moeten leven.

Onaanvaardbaar

,,Steeds meer ouderen vallen tussen wal en schip", zegt Van Brenk. ,,Ze zijn te goed voor het verpleeghuis, maar kunnen niet meer zelfstandig wonen. Ze worden gedwongen om te verhuizen naar relatief dure aangepaste woningen of naar woonzorg-centra. Feitelijk leven deze mensen door hun relatief hoge uitgaven voor

wonen en zorg tot hun dood onder de bijstandsgrens. Dat is natuurlijk onaanvaardbaar.”

De enige uitweg voor deze ouderen is opname in een verpleeghuis. Wie alleen AOW als inkomen heeft, betaalt een lage eigen bijdrage en houdt dan maandelijks ruim vierhonderd euro over aan zak- en kleedgeld.

Niet in beeld

Gemert-Bakel bevestigt dat 27 procent van de ouderen in de gemeente alleen van de AOW leeft, maar omvang van het probleem en de doelgroep ‘hebben wij niet in beeld’, zegt een woordvoerster. De gemeente kan ook niet veel doen om te helpen: ,,Wij kunnen niet elk gat dichten dat ontstaat door rijksbeleid.” Gemert-Bakel ‘juicht toe’ dat dit probleem nu landelijk op de agenda staat.

Ondertekening naam en partij, Bea Mieris PvdA fractie